Súd:	Okresný súd Košice II
Spisová značka:	25C/1/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7214200023
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Jana Koščová
ECLI:	ECLI:SK:OSKE2:2016:7214200023.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou Mgr. Janou Koščovou v právnej veci Ž. N. X.Q.: N. U., H.. XX.X.XXXX, C. E., F. XX, N. X.Q.: Z. U. K.., H.. XX.X.XXXX, C. E.P., F. XX, N. X.Q.: Z. U. Z.., H.. XX.X.XXXX, C. E., F. XX, N. X.Q.: E. Z., H.. XX.X.XXXX, C. E., F. XX, právne zastúpených Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom, so sídlom Martina Rázusa 19, Lučenec, proti žalovaným N. X.Q.: Q. D.E., H.. X.X.XXXX, C. Z. XX, E., S. T. A.. Z. E., B., K. K. N. E., U. XX, N. X.Q.: E. S. B..K.., N. P. O., K. K. Š. X, C., P.: XXXXXXXX o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

Žalovaní v 1.rade a 2.rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1.rade 8.000,-Eur, žalobcovi v 2.rade 8.000,-Eur, žalobcovi v 3.rade 4.000,-Eur, žalobkyni v 4.rade 4.000,-Eur, s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému z nich, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

O trovách konania súd rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia žalobou podanou súdu dňa 3.1.2014 žiadali, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2.rade k povinnosti zaplatiť žalobkyni v 1.rade sumu 20.000,-Eur, žalobcovi v 2.rade 20.000,-Eur, žalobcovi v 3.rade 15.000,-Eur, žalobkyni v 4.rade 15.000,-Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť a zároveň uložil žalovaným v 1. a 2.rade povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania. Žalobu odôvodnil skutočnosťou, že podľa právoplatného vykonateľného rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 2Co 44/2002 zo dňa 2.1.2011 žalovaný v 1.rade spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynula spolujazdkyňa P.. M. E. a spolujazdec sediaci na ľavom zadnom sedadle R. U.. Príčinou nehody bolo závažné porušenie povinnosti žalovaným v zmysle zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Následkom trestného činu žalovaného v 1.rade bola aj smrť R. U., ktorý bol synom žalobcov v 1. a 2.rade a bratom žalobcov v 3. a 4.rade. Žalobcom vznikol nárok na nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do ich osobnostných práv, pričom podľa ich názoru táto nemajetková ujma je predmetom povinného zmluvného poistenia, ako jeho rozsah ustanovuje § 4 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Účelom zákonných ustanovení o povinnom zmluvných poistení je vymedzený právom európskej únie, najmä článkom 3 ods. 1 Smernice rady 72/166 EHS z 24.4.1972, článkom 1 ods. 1,2 Smernice rady 84/5/EHS z 30.12.1983 a článkom 1 prvého odseku smernice rady č. 90/232 EHS zo 14.5.1990. Súd je povinný pri uplatnení vnútroštátneho práva najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej cieľom vykonania požiadaviek smernice vykladať vnútroštátne právo v maximálnej možnej miere vo svetle znenia a účelu smernice na dosiahnutie smernicou sledovaného cieľa. Európsky súdny dvor vo svojom rozsudku z 24.10.2013 vo veci D. jednoznačne konštatoval, že vnútroštátna právna úprava má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, ak vnútroštátny právny poriadok právo na náhradu takéhoto nároku z dopravnej

nehody poskytuje poškodeným. Medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Konaním žalovaného v 1.rade podľa názoru žalobcu bolo neoprávnené zasiahnutie do ich osobnostných práv ako ich ustanovuje § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, úmrtím rodinného príslušníka žalobcov bolo trvalé neodvrátiteľné zasiahnutie do ich súkromného a rodinného života. Pozostalí žalobcovia vnímajú tento traumatizujúci dôsledok. Všetci žalobcovia mali s nebohým nadštandardný vzťah, tento im bol oporou a príkladne sa staral o svoju matku a ostatných členov rodiny. V dôsledku dopravnej nehody žalobcovia stratili možnosť rozvíjať citové väzby pozostalým členom rodiny.

Žalovaný v 2.rade vo vyjadrení k žalobe zo dňa 2.4.2014 uviedol, že namieta pasívnu legitimáciu žalovaného v 2.rade a žiada žalobu voči nemu zamietnuť. Z opatrnosti vznáša námietku premlčania v zmysle ust. § 15 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Zb.z. v spojení s § 106 Občianskeho zákonníka. Poukázal na okolnosť, že podľa vnútroštátnej úpravy Slovenskej republiky sa škoda na zdraví alebo pri usmrtení odškodňuje nárokmi uvedenými v § 444 až 449 OZ, pričom iné nároky už nie sú nárokmi z titulu náhrady škody na zdraví, resp. pri usmrtení, teda ani náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Aj ESD (C-22/12) rozhodol, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, pričom slovenské občianske právo nesubsumuje nemajetkovú ujmu pod rozsah poistného krytia zodpovednosti za škodu, čo bolo potvrdené aj justičnou praxou. Zákon č. 381/2001 Zb.z. napriek deklarovanej aproximácie smerníc Európskej únie takéto nároky neuvádza a nijako výslovne nespomína, preto žalovaný v 2.rade má za to, že Slovenská republika ako členský štát Európskej únie nevníma predmetnú smernicu tak, že predmetom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je nemajetková ujma. Žalovaný v 2.rade poukázal, že otázku pasívnej legitimácie poisťovní v prípade uplatnenia práva na náhradu nematkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla už v minulosti tvorila predmet rozhodovacej praxe súdov (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 168/2009 zo dna 20.4.2009, rozsudok Okresného súdu v Brezne sp.zn. 4C 82/2010 zo dňa 15.4.2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co 296/2011 zo dňa 19.9.2012, rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 7C 56/2011 zo dňa 7.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co 39/2012). Z odôvodnenia citovaných rozhodnutí bolo zrejmé, že súdy zamietli žalobu voči poisťovniam z dôvodu, že nebola daná ich pasívna legitimácia v prípade uplatneného práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nároky z titulu zásahu do ochrany súkromia zákon č. 381/2001 Z.z. nepokrýva a teda nemôže byť daná zodpovednosť žalovaného v 2.rade za žalobcami uplatnený nárok.

Okresný súd Košice II rozsudkom č.k. 25C 1/2014-175 zaviazal žalovaných v 1.rade a 2.rade k povinnosti zaplatiť žalobkyni v 1.rade 8.000,-Eur, žalobcovi v 2.rade 8.000,-Eur, žalobcovi v 3.rade 4.000,-Eur, žalobkyni v 4.rade 4.000,-Eur, s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému z nich, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 1Co 771/2014-292 zrušil predmetný rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s odôvodnením, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva úvaha súdu, ktorá ho viedla k výške priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvého stupňa totiž neprihliadol ku všetkým zisteným skutočnostiam, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku možno vyvodiť len, že zohľadnil niektoré zo zistených skutočností. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však nemožno vyvodiť, že by súd prvého stupňa prihliadol ku všetkým zisteným skutočnostiam. Úlohou súdu prvého stupňa bude po zhodnotení vykonaného dokazovania opätovne rozhodnúť o nároku žalobcov. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadať na to, že smrť dieťaťa je pre rodičov vždy mimoriadnym zásahom do ich osobnostných práv, žalobcovia sa so smrťou syna doposiaľ nevyrovnali, stále im chýba. Smrťou nebohého bola narušená celistvosť rodiny, bolo zasiahnuté do súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. V dôsledku tragickej smrti syna a súrodenca žalobcov došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate dieťaťa, čím sú žalobcovia v 1. a v 2. rade do budúcna ochudobnení o rodinný život, sú ochudobnení po citovej stránke, keď smrťou syna stratili jeho lásku a radosť s ním prežívanú. Rovnako žalobcovi a v 3. a v 4. rade stratili súrodenca, s ktorým nebudú

môcť prežívať budúci rodinný život. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy žalobcov bude potrebné prihliadnuť na to, aby bola táto primeraná.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, výpoveďou účastníkov konania a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 2To 44/12 právoplatným 3.5.2012 bol žalovaný v 1.rade odsúdený podľa ust. § 149 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm.j,l trestného zákona a § 38 ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody 2 roky nepodmienečne za prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1,2 písm.a/Trestného zákona, ktorého sa dopustil tak, že 2.1.2011 viedol osobné motorové vozidlo K. F. G..Č.. E. XXX D. rýchlosťou vyššou ako bola povolená, neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, nevenoval sa plne vedeniu vozidla, nesledoval situáciu v cestnej premávke, prešiel vozidlom do protismeru a následne zišiel s vozidlom z vozovky a pravým bokom narazil do stromu, pričom spolujazdkyňa P.. M. E. utrpela zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahla, spolujazdec sediaci na ľavom zadnom sedadle R. U. utrpel zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol a spolujazdkyňa Z. D. sediaca na pravom prednom sedadle utrpela zranenia.

Žalobcovia v konaní predložili rodné listy preukazujúce príbuzenský pomer žalobcov v 1., 2. rade k zomrelému R. U., H.. XX.X.XXXX, z ktorých vyplýva, že žalobcovia boli jeho rodičmi, ako aj rodné listy, z ktorých vyplýva, že žalobcovia v 3. a 4.rade boli v súrodeneckom pomere k zomrelému R. U.H..

Podľa kópie úmrtného listu predloženého žalobcami v konaní R. U., H.. XX.XX.XXXX T. M. X.X.XXXX.

Z obsahu znaleckého posudku č. 8/2011 a 9/2011 vypracovaného v trestnom konaní vedenom proti žalovanému v 1.rade číslo spisu ČVS:ORP-3/OEK-RS-2011 vyplýva, že poranenia, ktoré utrpel zomrelý R. U. boli v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 2.1.2011 a smrť menovaného bola v príčinnej súvislosti s poraneniami, ktoré utrpel pri dopravnej nehode. Menovaný sa v čase zrážky nachádzal na ľavom zadnom sedadle a neboli zistené jednoznačné stopy alebo poranenia, ktoré by mohli byť spôsobené bezpečnostným pásom. Vzhľadom na deformácie vozidla, v ktorom menovaný sedel ako spolujazdec, i prípadne zapnuté bezpečnostné pásy by najskôr nezabránili vzniku smrteľných poranení.

Zo znaleckého posudku č. 6/2011 a 2/2011 vypracovaného MUDr. Petrom Labajom a MUDr. Nikitom Bobrovom v trestnom konaní vedenom proti žalovanému v 1.rade č.spisu ČVS:ORP-3/OEK-RS-2011 vyplýva, že k úmrtiu P.. M. E. došlo v priamej príčinnej súvislosti s poraneniami, ktoré utrpela pri dopravnej nehode dňa 2.1.2011. V čase dopravnej nehody nemala zapnutý bezpečnostný pás, avšak vzhľadom na rozsah poškodenia vozidla je možné konštatovať, že k vyššie uvedeným smrteľným poraneniam by došlo aj v prípade keby menovaná mala zapnutý bezpečnostný pás.

Z výpovede žalobkyne v 1.rade vyplynulo, že o dopravnej nehode, pri ktorej zomrel jej syn R. U. sa dozvedela hneď od polície v ten deň, keď došlo k dopravnej nehode. Bol to pre ňu strašný šok, skoro skolabovala. So synom R. mala úzky citový vzťah, bola na neho naviazaná, taktiež bol naviazaný on na ňu. Býval s ňou v spoločnej domácnosti 25 rokov, následne sa síce odsťahoval, ale aj napriek tomu sa navštevovali skoro každý deň. Pomáhal jej v domácnosti, ale aj psychicky, aj pri problémoch a nezhodách v jej manželstve. Trávil s rodinou sviatky, Vianoce, dobre vychádzal so súrodencami. Mladšieho brata viedol v živote, aj keď nesúhlasil s niektorými rozhodnutiami súrodencov, ale mali spolu dobrý vzťah. Žalobkyňa sa nevedela vyrovnať so stratou svojho syna. Následne vyhľadala odbornú pomoc, brala lieky. Na syna stále spomína. Po úmrtí syna sa pokúsila nastúpiť do práce, avšak nemohla, preto si vybrala dovolenku. Aj po dovolenke sa po nástupe do práce nevedela sústrediť, brala lieky, nevedela spať. Túto stratu v živote nevie prekonať. Syn pomáhal rodine jednak finančne s opravami v dome. S otcom nemal vyslovene zlé vzťahy, i keď mu vyčítal požívanie alkoholu, avšak nehádali sa. Od januára 2013 žalobkyňa navštevuje psychiatričku, ktorá jej zmenila lieky, avšak naďalej má ráno problémy, pociťuje žalúdočnú nervozitu, je jej do plaču.

Z výpovede žalobcu v 2.rade vyplynulo, že o dopravnej nehode, pri ktorej zahynul jeho syn R. U. sa dozvedel ešte v ten deň od polície. Na druhý deň bol na mieste nehody. Musel riešiť veci ohľadne pohrebu. So synom mal dobré vzťahy, ktoré pretrvávali aj po tom, čo po 25 rokoch už odišiel zo spoločnej domácnosti ,avšak naďalej býval blízko, chodil k nim dvakrát, trikrát do týždňa. Mali bežné štandardné vzťahy, aj keď mali nezhody, ale boli často spolu. Úmrtie syna zasiahlo celú rodinu. Toto úmrtie vníma

celá rodina ako strašnú tragédiu a pociťuje ju aj po rokoch ako veľkú stratu. Aj keď žalobca v 2.rade nemal až také psychické následky ako jeho manželka, túto stratu vníma, i keď si ju nechcel pripustiť. Syn rodine pomáhal osobne a finančne, k čomu sa lepšie vie vyjadriť jeho manželka. So synom mal dobré vzťahy a na synovi mu záležalo.

Podľa výpovede žalobkyne v 4.rade táto sa dozvedela o úmrtí brata R. na druhý deň po dopravnej nehode, kedy jej zavolal mladší brat Z.. So zomrelým bratom R. mali veľmi dobré vzťahy. Mala s ním dobré vzťahy celá rodina. Bol pilier rodiny, pomáhal celej rodine aj radami, aj finančne, napríklad so zabezpečením prestavby. S bratom R. boli v kontakte, navštevovali sa, oslavovali spolu sviatky. Smrť brata pociťuje ako stratu, mala s ním ako uviedla blízku citovú väzbu. Po jeho úmrtí zažila stres, avšak snažila sa s tým vyrovnať a nepripúšťať si to. Po úmrtí brata sa snažila podržať aj mamu. Z jej pohľadu už rodina nefunguje tak ako pred smrťou brala. Po úmrtí brata sa presťahovala z Oravy do Košíc aj z toho dôvodu, aby rodina bola spolu, aby mohla pomôcť mame. Najviac táto nehoda a smrť brata R. zasiahla matku, ktorá to prežívala zrejme najhoršie. Takisto brat mal dobrý vzťah aj s mladším bratom Z., ktorému bol R. vzorom a ktorému poskytoval rady. Voči otcovi brat Tomáš namietal len požívanie alkoholických nápojov, čo vyriešil tým, že sa odsťahoval z domu v 25.rokoch, avšak na neho nezanevrel, naďalej spolu komunikovali. Toto úmrtie brata R. zasiahlo aj širšiu rodinu, najmä babku z maminej strany. Matka žalobkyne v 4.rade riešila smrť brata spočiatku formou návštevy kostola, neskôr musela navštíviť psychiatričku, ktorá jej predpísala lieky. Táto smrť brata poznačila aj mladšieho brata Z., ktorý sa už nemá na koho obrátiť s problémami. Pokiaľ ide o správanie sa žalovaného v 1.rade po nehode, dozvedela sa, že po nehode bol u rodičov aj sa im ospravedlňoval a je si vedomá, že je mu to ľúto a neurobil to schválne.

Z výpovede žalobcu v 3.rade vyplynulo, že o bratovej nehode, o úmrtí sa dozvedel o polnoci v deň nehody od svojej matky. Mal pocit, že všetky problémy v rodine na neho dopadli po úmrtí brata. S bratom mal veľmi dobrý vzťah. Do odchodu zo spoločnej domácnosti boli spolu. Následne boli často v telefonickom kontakte. Trávili spolu sviatky a brat mu poskytoval rady. V súčasnosti má problémy, že sa nemá na koho obrátiť a problémy, ktoré riešil jeho brat, po úmrtí musí riešiť on. Otec po úmrtí brata R. sa uzavrel do seba a najhoršie úmrtie znášala matka. S mamou sa snažil po úmrtí komunikovať a pomôcť jej. Vzťahy medzi zomrelým bratom R.Š., mamou a zvyškom rodiny boli veľmi dobré aj po jeho odsťahovaní sa zo spoločnej domácnosti.

Z výpovede žalovaného v 1.rade vyplýva, že tento šoféroval motorové vozidlo v januári 2011, kedy došlo k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej nasledovalo úmrtie R. U., ktorý bol jeho kamarátom, poznal sa s ním od strednej školy. Doteraz si nevie vysvetliť, ako mohlo dôjsť k tejto dopravnej nehode. Stále o tom rozmýšľal. Zrejme došlo k šmyku. Hneď po nehode sa bol ospravedlniť rodine R. U., aj to oľutoval. Vplyv návykovej látky u neho zistený nebol v rámci vyšetrovania dopravnej nehody. Momentálne je nezamestnaný, bol na úrade práce, vybavuje si dávku v hmotnej núdzi. Do priznania dávky nemá žiaden príjem. Dopravnú nehodu nahlasoval poisťovni E.. Po nehode bol v telefonickom kontakte aj s matkou R. U., aj s jeho sestrou a bratom a vnímal, že rodina ťažko nesie túto stratu. Je mu ľúto následkov tejto dopravnej nehody. On sám sa ťažko vyrovnával s dôsledkami dopravnej nehody. Mal problémy psychického rázu a navštevoval až do výkonu trestu psychologičku.

Z výpovede svedkyne Z. D. vyplynulo, že zomrelého R. U. poznala od roku 2004 ako bývalého kolegu a kamaráta, o vzťahu medzi zomrelým R. U. a žalobcom v 2.rade vedela z rozprávania samotného zomrelého, pričom podľa jeho vyjadrenia R. U. K. svojim otcom nevychádzal, nemal ho rád, z bytu sa odsťahoval kvôli otcovi, lebo s ním nevedel vyjsť, nechcel s ním bývať v spoločnej domácnosti, vzťahy medzi otcom a zomrelým R. U. boli narušené z dôvodu požívania alkoholických nápojov zo strany jeho otca. Kolegyňou R. U. bola od roku 2004 do roku 2006, avšak aj následne sa naďalej asi dvakrát do týždňa stretávali. Keďže zomrelý R. U. nemal dobrý vzťah s otcom, nemohli mať dobrý vzťah ani opačne, teda otec k synovi, pričom pri hádkach ho vyhadzoval z bytu.
Z výpovede svedkyne vyplynulo, že zomrelý R. U. nemal najlepší vzťah ani k svojmu bratovi.

Podľa výpovede svedka A. S., tento bol v kamarátskom vzťahu so zomrelým R. U. od roku 2008. Podľa jeho výpovede, zomrelý R. U. nemal s otcom dobrý vzťah z dôvodu, že tento požíval alkoholické nápoje, doma mali spory, nerozprávali sa spolu a kvôli zlým vzťahom s otcom sa aj z domu odsťahoval.

Právna zástupkyňa žalovaného v 1.rade na pojednávaní dňa 3.5.2016 poukázala na okolnosť, že v zmysle znaleckého posudku č. 4/2011 pripútaní účastníci utrpeli minimálne poškodenie zdravia, možno predpokladať, že pri danej nárazovej rýchlosti, ak by boli cestujúci sediaci na zadných sedadlách pripútaní bezpečnostnými pásmi, ich zranenia mohli byť podstatne ľahšie, a teda aj zlúčiteľné so životom. Za aplikácie ust. § 415 Občianskeho zákonníka, nakoľko nebohý R. U. K. nezapol bezpečnostný pás, porušil všeobecnú prevenčnú povinnosť, čím sa vystavil riziku spôsobenia škody a ujmy na zdraví a preto náhrada nemajetkovej ujmy by sa mala znížiť o mieru zavinenia nebohého R. U.. Poukázala na okolnosť, že nebohý R. U. nežil so žalobcami v jednej domácnosti, ako aj žalobca v druhom rade nemal porovnateľné psychické následky ako žalobkyňa v 1.rade. Žalovaný v 2.rade nemal dobrý vzťah so synom a teda zásah do jeho osobnostných práv je do značnej miery menší ako u žalobkyne v 1.rade.

Podľa ust. § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ust. § 13 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.
Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa ust. § 16 OZ, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Podľa ust. § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa ust. § 420 ods. 1,3 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa ust. § 441 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa ust. § 4 ods. 1,2 Zákona č. 381/2001 Z.z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.
Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

Podľa ust. § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať. 21)

Podľa ust. § 511 ods. 1 OZ, k právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba bola žalobcami podaná dôvodne. Z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 2To 44/12 vyplýva, že k usmrteniu rodinného príslušníka žalobcov R. U. došlo pri dopravnej nehode dňa 2.1.2011, pričom dopravnú nehodu zavinil žalovaný v 1.rade porušením zákonných povinností - neprispôsobením rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, nevenovaním sa plne vedeniu vozidla, nesledovaním situácie v cestnej premávke. Zo znaleckých posudkov vypracovaných v trestnom konaní vedenom proti žalovanému v 1.rade vyplýva, že ani použitie bezpečnostných pásov u zomrelého R. U. by najskôr nezabránili vzniku smrteľných poranení, ktoré sú v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 2.1.2011. Žalovaný v 1.rade bol vodičom motorového vozidla, ktoré bolo poistené v zmysle zákona č. 281/2001 Z.z. u žalovaného v 2.rade na základe uzatvorenej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Túto poistnú udalosť podľa výpovede žalovaného v 1.rade tento nahlásil u spoločnosti žalovanej v 2.rade.
V danom prípade súd dospel k záveru, že došlo k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného v 1.rade do súkromia žalobcov chráneného ust. § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je rodinný život žalobcov. Žalovaný v 1.rade porušením svojej zákonom uloženej povinnosti pri riadení motorového vozidla spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel rodinný príslušník žalobcov, zasiahol do ich práva na rodinný život a na rozvíjanie ďalších rodinných väzieb, čím im spôsobil značnú citovú ujmu. Strata rodinného príslušníka je neodvrátiteľnou ujmou pre žalobcov ako rodinných príslušníkov zomrelého, takže v danom prípade súd má za to, že primeraným zadosťučinením je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.
Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd zhodnotil okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov, pričom súd posudzoval že pri dopravnej nehode, pri ktorej došlo k úmrtiu rodinného príslušníka žalobcov došlo v dôsledku nedbanlivého protiprávneho konania žalovaného v 1.rade, zo znaleckých posudkov vypracovaných v trestnom konaní vyplynulo, že ani použitie bezpečnostného pásu zomrelým R. U. by pri dopravnej nehode zrejme neodvrátilo následok- vznik smrteľných poranení.
Zároveň súd však prihliadol na okolnosť, že žalovaný v 1.rade (ako vyplýva z jeho výpovede a túto výpoveď potvrdila aj žalobkyňa v 4.rade) sa po nehode žalobcom ospravedlnil a bol v kontakte s rodinou zomrelého R. U., s rodičmi, ako aj so žalobkyňou v 4.rade a vyjadril im úprimnú ľútosť. Túto ľútosť a ospravedlnenie vyjadril aj priamo vo výpovedi na pojednávaní.
Zároveň súd nevykonal ďalšie dokazovanie navrhnutými svedkami zo strany žalobcov na preukázanie zásahu do ich súkromia v dôsledku smrteľnej nehody ich blízkeho príbuzného R. U., nakoľko tento zásah žalovaný v 1.rade nepopiera, naopak sám vo svojej výpovedi vyjadril, že následky tejto dopravnej nehody pociťoval a prejavila sa u neho ako ako psychická trauma, keďže zomrelý R. U. bol jeho priateľom.

Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy súd prvého stupňa prihliadol na okolnosť, že smrť dieťaťa je pre rodičov mimoriadnym zásahom do ich osobnostných práv a teda u žalobcov v 1. a 2.rade došlo k nesmierne vážnej ujme spočívajúcej v strate dieťaťa, čím sú do budúcna ochudobnení o rodinný život, ako aj ochudobnení po citovej stránke, ide o stratu nezvrátiteľnú a do budúcna už so zomrelým R. U. nebudú môcť prežívať rodinný život.
Zároveň súd dospel k záveru, že výpovede svedkov A. S. B. Z. D., preukazujú rozpory nebohého R. U. so žalobcom v 2.rade ako otcom, avšak tieto nepreukazujú, že by v dôsledku smrti zomrelého R. U. nedošlo k zásahu do citového a rodinného života žalobcu v 2.rade, keďže tieto výpovede nepreukazujú existenciu negatívneho citového vzťahu zo strany žalobcu v 2.rade vo vzťahu k zomrelému R.X. U..
Súd zohľadnil aj následky nehody zomrelého R. U., ktoré sa najviac prejavovali u žalobkyne v 1.rade, matky zomrelého, keďže citová naviazanosť medzi ňou a zomrelým bola najväčšia, čo vyplýva z jej výpovede, ako aj z výpovede ďalších žalobcovi a tieto sa prejavovali jednak zhoršením zdravotného stavu, nemožnosťou vykonávať zamestnanie po nehode a pociťovanie neodvrátiteľnej straty.
Súd je toho názoru, že dôsledok citovej straty, dôsledky smrti syna nastali aj u žalobcu v 2.rade, aj keď tieto následky sa u neho neprejavovali rovnako ako u žalobkyne v 1.rade, keďže tieto sa ako vyplýva z jeho výpovede, snažil potláčať.
Súd zhodnotil, že v dôsledku smrti zomrelého R. U. došlo taktiež k zásahu do citového, rodinného života súrodencov žalobcov v 3. a 4.rade, ktorí sú do budúcna ochudobnení o prežívanie budúceho rodinného života a títo po smrti blízkej osoby vzhľadom na súrodenecké vzťahy pociťovali intenzívnu stratu blízkej osoby.
Súd vzal do úvahy negatívny dopad následkov dopravnej nehody - smrti blízkeho príbuzného na rodinný život celej rodiny aj z hľadiska citovej traumy všetkých žalobcov, ako aj negatívneho dopadu na ich život a prihliadnuc na správanie žalovaného v 1.rade po dopravnej nehode, ktorý sa žalobcom ospravedlnil

a dôsledky nehody oľutoval, priznal výšku nemajetkovej ujmy ako primeranú vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2.rade vzhľadom na stupeň ich príbuzenstva, narušenie citových väzieb po 8.000,-Eur a vo vzťahu k žalobcom v 3. a 4.rade po 4.000,-Eur.
Súd neprihliadal na vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaného v 1.rade pri výške nemajetkovej ujmy ohľadne spoluzavinenia zomrelého R. U., ktoré by malo spočívať v nezapnutí bezpečnostných pásov; nakoľko zo znaleckých posudkov vypracovaných v trestnom konaní č. 8/2011 a č. 9/2011, ako aj č. 6/2011 a 2/2011 vypracovaných MUDr. Labajom a MUDr. Pobrovom vyplynulo, že i prípadné zapnutie bezpečnostných pásov by vzhľadom na rozsah poškodenia motorového vozidla najskôr nezabránilo vzniku smrteľných poranení.

Pri posúdení otázky pasívnej legitimácie žalovaného v 2.rade, súd v danom konaní vychádzal z rozsudku Súdneho dvora vo veci C 22/12 zo dňa 24.10.2013, podľa ktorého článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinností poistenia tejto zodpovednosti článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady 84/5 EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14 ES z 11.5.2005 a článok 1 prvý odsek tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.
Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že členské štáty majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice.
Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená Slovenskou vládou, podľa ktorej § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka patria do tej časti Slovenského občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahu do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle tohto zákonníka nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže zodpovednosť poisteného, ktorá vyplýva z ust. 11 a 13 občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že sa na túto zodpovednosť nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.

Zmysel škody podľa právnej teórie je možné prisúdiť aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného (ujme morálnej, citovej). Aj podľa právnej úpravy poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v Smerniciach (Smernica Rady č. 72/166/EHS, č. 90/232/EHS, č. 2000/26/ES) sú členské štátny povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potencionálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel neostali neuhradené. V súlade s týmto cieľom sa úpravou povinného poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel vyžaduje, aby poistenie zodpovednosti za ujmu na zdraví pokrývalo zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla (článok 3 ods. 1 Smernice č. 72/166/EHS, článok 1 Smernice 90/232/EHS) a aby bolo zaručené poškodeným osobám, ktoré utrpia ujmu alebo škodu následkom havárie vozidla poskytnutie poistného plnenia a priame právo na podanie žaloby proti poistiteľovi zodpovednej osoby, pričom podľa citovaných smerníc za poškodeného sa považuje akákoľvek osoba,oprávnená na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu alebo ujmu spôsobenú motorovými vozidlami. Pri použití eurokomfortného výkladu pojmov náhrada škody, škoda na zdraví citovaných ust. Zákona č. 381/2001 Z.z. (§ 4 ods. 1,2,4 a § 15 ods. 1) a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah, ujmu do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa ust. § 4 ods. 2 písm.a/

Zákona č. 381/2001 Z.z. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného v 1.rade za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona.

K otázke pasívnej legitimácie žalovaného v 2.rade sa vyjadril aj odvolací súd v uznesení č.k. 1Co 771/2014-292, keď uviedol, že v rámci náhrady škody možno priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej osobám oprávneným na jej náhradu po obeti dopravnej nehody, ktorú možno priznať podľa ust. § 13 ods. 2,3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní možno považovať za škodu na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm.a/ Zákona č. 381/2001 Z.z., preto žalovaní sú v spore pasívne legitimovaní a náhrada uplatnenej nemajetkovej ujmy spadá do zodpovednosti, ktorú znáša prevádzateľ motorového vozidla a rovnako aj poisťovateľ v súlade so zmluvou o povinnom zmluvnom poistení.

Na základe uvedeného súd uzavrel, že bola daná pasívna legitimácia žalovaného v 2.rade v predmetnom konaní a žalobcovia si mohol uplatniť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v súlade s ust. § 11 a 13 voči žalovanému v 1.rade, ktorý zodpovedá za vznik nemajetkovej ujmy žalobcom v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil ako aj vo vzťahu k žalovanému v 2.rade v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z.

Podľa ust. § 100 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.
Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.
Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

Podľa ust. § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa ust. § 106 OZ, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.
Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.
Právo na náhradu škody spôsobenú niektorým trestným činom korupcie podľa osobitného zákona sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozhodnutia súdu o spáchaní niektorého trestného činu korupcie, najneskôr za desať rokov odo dňa spáchania tohto trestného činu.

So vznesenou námietkou premlčania žalovaného v 1.rade sa vysporiadal už odvolací súd v uznesení 1Co 771/2014-292, keď uviedol, že v prejednávanej veci neoprávneným konaním žalovaného v 1.rade bolo jeho činom dosiahnuté do práva na život nebohého R. U., T. X.X.XXXX, ktorý neopravnený zásah nastal momentom smrti a ktorého následky v podobe rôznej formy citovej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty zo spoločenstva s blízkou osobou) u žalobcov stále pretrvávajú a títo si mohli uplatniť svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy prvýkrát 3.1.2011. Od uvedeného dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia lehota, ktorá skončila 3.1.2014. Žalobcovia teda podali žalobu 2.1.2014 pred uplynutím premlčacej doby.

Podľa ust. § 151 ods. 3 O.s.p., v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V súlade s citovaným zákonným ustanovením, súd o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice II v 3 písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že po:
a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove mal. detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.